

Srpski demokratski forum

★ ljudska prava ★ ekonomski revitalizacija ★ socijalna i humanitarna pomoć ★ medijska produkcija ★

PROVEDBA USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

USKLAĐIVANJE STATUTA OPĆINA I GRADOVA SA USTAVNIM ZAKONOM O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

Maj, 2007

I. Uvod

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (UZPNM) stupio je na snagu 23. prosinca 2002. god. S obzirom na karakter tog zakona, koji u osnovi predstavlja samo načela i okvir za reguliranje pojedinih prava, većina odredbe nije se moglo izravno primjenjivati. To je zahtijevalo izmjene i dopune brojnih zakona radi njihovog usklajivanja s Ustavnim zakonom ili donošenje posebnih zakona kojima se osigurava ostvarivanje određenih prava. Tako je posebnim zakonom regulirano pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina i pravo na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina. Ova su dva zakona¹ usvojena skoro dvije godine prije stupanja na snagu Ustavnog zakona uvažavanjem relevantnih međunarodnih dokumenata, pa su slijedom toga sukladni s kasnije usvojenim Ustavnim zakonom.

Pored usklajivanja zakona, ostvarivanje prava nacionalnih manjina na lokalnoj/regionalnoj razini zahtijevalo je usklajivanje općih akata jedinica lokalne i regionalne samouprave (Statuta) s Ustavnim zakonom kao i s onim zakonima koji se odnose na prava koja se ostvaruju na lokanoj razini.

Proces zakonodavnog usklajivanja odvijao se sporo, ostavljajući i dalje neka pitanja otvorenim ili normativno nedovoljno jasno formuliranim. To je formalno pravno onemogućilo ili usporilo primjenu pojedinih odredaba Ustavnog zakona, odnosno ostvarivanje zajamčenih prava, posebno onih koja su se odnosila na proporcionalnu zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima, te u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na primjer, činjenica što je Zakon o sustavu državne uprave formalno bio uskladen s UZPNM² 2003. god. u praksi se nije mogao primijeniti bez odgovarajućih dopuna Zakon o državnim službenicima³. Taj je zakon usvojen u srpnju 2005. god, pune dvije i pol godine nakon stupanja na snagu UZPNM-a. Zakonom se propisuje

obveza donošenja Plana prijema u državnu službu i utvrđivanje popunjenošću radnih mjeseta u državnom tijelu pripadnicima nacionalnih manjina uz obvezu da se planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika-pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja njihove zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu. Taj je plan usvojen krajem veljače 2007. dakle godinu i pol dana nakon stupanja na snagu navedenog zakona, s ogradiom da će se «stvarno popunjavanje planiranih službeničkih mesta vršiti isključivo sukladno finansijskim mogućnostima i ako su u državnom proračunu osigurana finansijska sredstva». Podzastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u državnim tijelima i ranije se opravdavala punom popunjenošću radnih mjeseta i ograničavanjem prijema novih službenika.

Usklajivanje ostalih relevantnih zakona kojima je trebalo osigurati pravo na proporcionalnu zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima na državnoj i lokalnoj razini te u upravnim i pravosudnim tijelima tekao je sljedećom dinamikom:

Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski Sabor uskladen je u travnju 2003. god.⁴ Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ožujku 2003. god⁵; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu državne uprave u rujnu 2003. god.; Zakon o lokalnoj i područnoj / regionalnoj samoupravi u listopadu 2005⁶; Zakon o sudovima i Zakon o državnom sudbenom vijeću u prosincu 2005. god.⁷, Zakon o državnom odvjetništvu u veljači 2007. god.⁸

Međutim, ni nakon otklanjanja zapreka na zakonodavnoj razini, primjena Ustavnog zakona u nekim segmentima nailazila je na različite prepreke. Pored toga, ni 5 godina nakon donošenja Ustavnog zakona nije uspostavljena baza vjerodostojnih službenih podataka, što onemogućava provjeru u kojoj se mjeri provode zakonske odredbe o proporcionalnoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i u

¹ Zakon o uporabi jezika i pisma(NN br.51/00 i 56/00 – ispravak) i Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN br.51/00)

² Članak 8. Zakona o sustavu državnme uprave (NN br. 91/2003 –pročišćeni tekst)

³ NN br.92/05

⁴ NN br. 53/03

⁵ NN br. 45/03

⁶ NN 129/05

⁷ NN br 150/05

⁸ NN 1607

izvršnim tijelima, kao i u tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave. Na taj nedostatak upozorava i Europska Komisija u svojem Izvješću o napretku RH za 2006.⁹ Središnji državni ured za upravu u pogledu dostupnosti statističkih podataka u svrhu izrade planova za prijem u službu najavio je usvajanje Uredbe Vlade RH koja se odnosi na Središnji registar državnih službenika, koji će sadržavati osobne podatke državnih službenika, uključujući njihovo **«nacionalno podrijetlo»**. S tim u vezi, za vjerodostojnost takvog registra postavlja se pitanje identičnosti odnosno razlike između termina «nacionalno podrijetlo» koji se navodi u članku 14. Ustava RH i «pripadnost nacionalnoj manjini» kako je definirana u članku 5. UZPNM, s obzirom na neke primjere iz dosadašnje prakse, prema kojoj se ta dva pojma razlikuju kod zapošljavanja u tijelima u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na proporcionalnu zastupljenost.

Ocjenujući provođenje UZPNM-a Europska komisija među ostalim konstatira: «Provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i dalje je spora, Problemi se nastavljaju osobito u pogledu podzastupljenosti nacionalnih manjina u državnoj upravi, pravosuđu, i policiji.» Komentirajući izmjene i dopune zakona kojima su odredbe o pravu na proporcionalno zapošljavanju uskladene s UZPNM, mišljenje je Komisije da su te odredbe u Zakonu o državnoj upravi, u Zakonu o lokalnoj i regionalnoj samoupravi, Zakonu o sudovima i u Zakonu o državnom sudbenom vijeću zapravo samo odraz odredbe sadržane u UZPNM, a da pitanje nije detaljnije regulirano na način koji bi osigurao efikasno ostvarivanje zajamčenih prava.

★ II. Usklađivanje statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Usklađivanje Statuta pojedinih jedinica lokalne i regionalne samouprave s Ustavnim zakonom također se nije odvijalo sukladno zakonski utvrđenim obvezama i rokovima. Uz određena nesnalazeњa oko sadržaja koje bi trebalo unijeti u Statute, a na nekim područjima

izravnim ili neizravnim ignoriranjem ove obveze, jedan od problema za utvrđivanje i realizaciju pojedinih prava proizašao je iz činjenice da se ukupan broj pripadnika pojedine nacionalne manjine temeljio na **rezultatima popisa stanovništva iz 2001. god. koji nije odgovarao stvarnom broju**, posebno srpske nacionalne manjine čiji je proces povratka u RH bio u toku. To je posebno utjecalo na vjerodostojnost popisa birača jer nije provedena odredba članka 20. stavaka 7. Ustavnog zakona, prema kojoj su, prije svakih izbora, jedinice lokalne/regionalne samouprave bile **dužne uskladiti službene rezultate popisa** stanovništva o broju pripadnika nacionalnih manjina u jedinici lokalne samouprave odnosno jedinici područne (regionalne) samouprave s promjenama registriranim u posljednjem potvrđenom popisu birača te jedinice. Kako znatan broj predstavničkih tijela tu obvezu nije izvršio prije izbora koji su održani 15. svibnja 2005. Vlada je u srpnju 2005. god. svojim, nikad javno objavljenim Zaključkom, upozorila na taj propust. Međutim, i sam Zaključak Vlade bio je u suprotnosti s člankom 20. stavkom 7. Ustavnog zakona (stoga valjda nije javno objavljen) jer je u istom dana uputa da su za usklađivanje popisa birača «mjerodavni službeni rezultati popisa stanovništva». To je obrazloženo nesređenošću popisa birača i evidencija o prebivalištu. Tek treba vidjeti hoće li problem ažuriranja popisa birača na način utvrđen Ustavnim zakonom biti otklonjen nedavno usvojenim novim Zakonom o popisima birača¹⁰. S obzirom da je za ostvarivanja prava iz UZPNM relevantno učešće pojedine nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu na području pojedine jedinice samouprave, podcijenjeni podaci o tom učešću izravno su utjecali i na mogućnost ostvarivanja tih prava.

Provođenje UZPNM-a na lokalnoj i regionalnoj razini otvara i pitanje **nadzora Središnjeg državnog ureda za upravu nad radom jedinica lokalne i regionalne samoupravi**. Nadležnost Ureda trebalo bi zakonski jasno precizirati jer o tome postoje različita gledišta.

⁹ Str. 11–14 Izvješća – neslužbeni prijevod iz engleskog teksta

¹⁰ Zakon o popisima birača (NN br. 19/07)

Radi utvrđivanja u kojoj je mjeri izvršeno usklađivanje Statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i u kojoj mjeri se poštuju prava koja se realiziraju u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, treba podsjetiti s kojim zakonskim odredbama moraju ili bi morali biti uskladeni Statuti i o kojim se pravima radi.

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina sadrži **izravnu obvezu usklađivanja Statuta** (ali i neizravnu, koja se podrazumijeva, naročito u slučajevima kada je ostvarivanje prava povezano s brojem pripadnika nacionalnih manjina na području pojedine jedinice lokalne/regionalne samouprave).

Neka stajališta o tome da statuti ne bi trebali sadržavati podrobnije razrađene odredbe iz UZPNM demantira pravna praksa u izradi općih akata, pa i onih niže pravne snage od statuta lokalnih i regionalnih jedinica samouprave. Pravne osobe iz svih vrsta djelatnosti u svojim općim aktima (Statutima, Pravilnicima i sl.) podrobnije razrađuju prava i obveze utvrđene zakonima, što često uključuje i prenošenje zakonskih normi u opći akt. Smisao takvog pristupa jest da se provedba zakonske norme prilagodi specifičnostima konkretnog pravnog subjekta te da se, za razliku od zakona, osigura lakša dostupnost i bolja informiranost o pravima i obvezama onih, na koje se ta prava i obveze odnose.

Npr. nakon što je Zakon o državnom sudbenom vijeću usklađen s odredbom Zakona o sudovima koja se odnosi na obvezu zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina, usklađen je i Poslovnik Državnog sudbenog vijeća, koji kao pravni akt nedvojbeno nema isti rang kao statuti jedinica samouprave.

Ono što je mnogo jači argument u pogledu sadržaja statuta u dijelu koji se odnosi na usklađivanje s UZPNM jest činjenica da predstavnička i izvršna tijela lokalnih i područnih jedinica samouprave snose odgovornost za osiguranje svih prava nacionalnih manjina utvrđenih UZPNM, koja se realiziraju u tim jedinicama, od kojih neka podrazumijevaju i osiguranje financijskih sredstava. Ta odgovornost pretpostavlja da statuti jedinica lokalne i područne samouprave sadrže odgovarajuće odredbe u zavisnosti od broja pripadnika pojedine nacionalne manjine, radi dosljednog provođenja

UZPNM i kada ih na to izričito ne obvezuje taj ili neki drugi zakon. Pored toga, kako je već napomenuto, brojne odredbe UZPNM ne mogu se izravno primjenjivati.

III. Pregled prava zajamčenih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne samouprave

– **Člankom 12. UZPNM-a** nacionalnim manjinama jamči se pravo na ravnopravnu službenu uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalnih manjina. To se pravo ostvaruje na području jedinica lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice, kada je to predviđeno međunarodnim ugovorima i kad je «to propisano statutom jedinice lokalne ili jedinice područne samouprave u skladu s posebnim zakonom». **Člankom 4. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina** u Republici Hrvatskoj propisano je između ostalog da se ravnopravnost uporabe jezika i pisma ostvaruje «kada su to statutom propisale općine i gradovi u skladu s UZPNM». **Člankom 9. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina** propisano je: «Na području na kojem je **statutom općine ili grada** utvrđena ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine, učenicima školske ustanove s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu omogućit će se učenje jezika i pisma nacionalne manjine.

– **Člankom 11. UZPNM** jamči se odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina (v. naprijed citirani članak 9. Zakona o odgoju i obrazovanju).

– **Člankom 13. i 14. UZPNM-a** jamči se očuvanje znamenja i simbola, tradicijskih naziva naselja, ulica i trgova imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine. **Člankom 13.** propisano je da se zakonom **i/ili statutima** jedinica lokalne/regionalne samouprave propisuju mjere koje omogućuju ostvarivanje prava iz članka 14. UZPNM. Člankom 14. stavkom 3. Zakona propisano je «Jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave **dužne su statutom propisati** službenu uporabu i način

korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina».

– **Člankom 15. UZPNM-a** daje se mogućnost pripadnicima nacionalnih manjina osnivanje udruga, zaklada, fondacija te ustanova za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, izdavačke, muzejske, arhivske knjižnične i znanstvene djelatnosti. Stavkom 2. članka 15. djelovanje navedenih institucija, sukladno svojim mogućnostima, **financira Republika Hrvatska i jedinice lokalne i regionalne samouprave**.

– **Člankom 18. UZPNM-a** jamči se pristup sredstvima javnog priopćavanja. **Stavkom 2. članka 18.** propisano je da sredstva za sufinanciranje programa radio i televizijskih postaja namijenjenih nacionalnim manjinama, sukladno mogućnostima i kriterijima koje utvrdi Vlada RH na prijedlog Savjeta za nacionalne manjine **odnosno nadležna tijela jedinica lokalne i područne samouprave na prijedlog vijeća nacionalnih manjina**.

– **Člankom 20. stavcima 1. 2. i 3. UZPNM-a** jamči se zastupljenost pripadnicima nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave i predstavničkim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave i utvrđuje broj predstavnika u zavisnosti od broja pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na području pojedine jedinice. Taj se broj utvrđuje na temelju službenih rezultata popisa stanovništva, korigiran prije svakih izbora s promjenama registriranim u posljednjem popisu birača. Navedene zakonske odredbe podrazumijevaju da se statutom utvrđuje broj članova predstavničkog tijela jedinica samouprave iz redova nacionalnih manjina, prema tako uskladenom popisu. Ta je obveza propisana **Zakonom i o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**. **Člankom 3. stavcima 1. 2. i 3. Zakona** propisano je: «Statutom jedinice odredit će se broj članova njezinog predstavničkog tijela iz redova hrvatskih državljana pripadnika nacionalnih manjina sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina,» «Predstavničko tijelo jedinice u kojoj pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na odgovarajuću zastupljenost u tom tijelu dužno je prije svakih redovnih izbora

pravodobno uskladiti statut jedinice s odredbom stavka 1. ovog članka na način propisan UZPNM». «U slučaju kad predstavničko tijelo jedinice ne postupi sukladno obvezi iz stavka 2. ovog članka, obvezu je dužno izvršiti novo izabранo predstavničko tijelo u roku od 60 dana od konstituiranja.

– **Člankom 21. UZPNM** propisuje se da lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina ne čine većinu stanovništva mogu **svojim statutima** odrediti da se u predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosne regionalne samouprave biraju pripadnici nacionalnih manjina ili njihov veći broj nego što proizlazi iz njihovog udjela u ukupnom stanovništvu jedinice.

– **Člankom 22. stavkom 1. 3. UZPNM-a** jamči se razmjerna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnom tijelu one jedinice lokalne i regionalne samouprave u kojoj se prema odredbama članka 20. Ustavnog zakona treba osigurati razmjerna zastupljenost članova njenog predstavničkog tijela iz reda pripadnika nacionalnih manjina;. Nadalje pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima uprave jedinica lokalne i regionalne samouprave sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje lokalna i regionalna samouprava i u skladu sa stečenim pravima.

Provođenje navedene zakonske odredbe regulirano je **člankom 56a stavkom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi¹¹** na način da poglavarstvo jedinice lokalne i područne samouprave planom prijema u službu utvrđuje zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu. **Ti planovi još uvijek nisu doneseni**. Stavkom 3. utvrđuje se obveza jedinica lokalne i područne samouprave da politiku upošljavanja novih službenika, odnosno službenika koja se primaju na upražnjena radna mjesta provode na način koji će osigurati poštivanje prava pripadnicima nacionalnih manjina, sukladno odredbi članka 22. stavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

¹¹ NN br. 129/05

Obveze jedinica lokalne i regionalne samouprave s obzirom na važnost ove odredbe za provođenje Ustavnog zakona kao i potrebu osiguravanja finansijskih sredstava za provođenje planova zapošljavanja, trebale bi biti na odgovarajući način unijete u statute.

– **Člankom 23. do 34. UZPNM** jamči se sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća pripadnika nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina. **Člankom 24.** propisuje se census za ostvarivanje prava na izbor vijeća nacionalnih manjina u zavisnosti od njihovog procentualnog sudjelovanja u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, odnosno u zavisnosti od ukupnog broja pripadnika nacionalnih manjina. **Člankom 28.** propisuje se da «jedinice samouprave osiguravaju sredstva za rad vijeća nacionalnih manjina, uključujući sredstva za obavljanje administrativnih poslova za njihove potrebe, a mogu osigurati i sredstva za provođenje određenih aktivnosti utvrđenih programom rada vijeća nacionalne manjine».

– **Člankom 31.** utvrđuju se prava koja vijeća nacionalnih manjina imaju u jedinici samouprave i **obveza jedinica samouprave da svojim općim aktima urede način, rokove i postupak ostvarivanja tih prava.**

Prava sadržana u naprijed navedenim zakonskim odredbama kao i odgovornosti predstavničkih tijela jedinica samouprave za njihovu realizaciju, nedvojbeno ukazuje na potrebu da odredbe Ustavnog zakona kojima se ta prava jamče, radi njihove operativne primjene, trebaju biti razrađena u statutima. Najsvrsishodnije i najtransparentnije, taj bi se problem mogao rješiti posebnim poglavljem u statutima koji bi sadržavao sve odredbe koje se odnose na prava nacionalnih manjina za čije su provođenje odgovorna tijela jedinica lokalne/regionalne samouprave. Takvih primjera ima u pojedinim jedinicama.

★ IV. Primjeri usklađenosti s UZPNM-a iz analiziranih statuta

Radi utvrđivanja u kojoj su mjeri statuti jedinica samouprave usklađeni s Ustavnim zakonom analizirani su statuti 10 gradova i 18 općina u čijem stanovništvu procentualno učešće

nacionalnih manjina obvezuje lokalnu i regionalnu samoupravu na osiguravanje prava iz UZPNM-a. U vezi sa stupnjem usklađenosti statuta treba istaći dvije opće opaske:

(a) samo mali broj Statuta sadrži odredbu koja se odnosi na obveze iz članka 20. stavak 7. UZPNM-a odnosno članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave, pa se postavlja pitanje u kojoj su mjeri vjerodostojni podaci o broju odnosno procentualnoj zastupljenosti nacionalnih manjina na području pojedine jedinice lokalne samouprave;

(b) Pored manjkavosti odredaba koje se odnose na predstavnike i na vijeća nacionalnih manjina, statuti ne razrađuju odredbu članka 31. stavka 2. UZPNM koji propisuje da način, rokove i postupak ostvarivanja prava vijeća/predstavnika nacionalnih manjina utvrđuju svojim općim aktima tijela jedinica samouprave. Iz stipulacije ove odredbe nije jasno da li se pod «općim aktom» podrazumijeva statut, što bi s pravnog stajališta bilo najlogičnije, ali je činjenica da ni jedan analizirani statut ne sadrži takvu odredbu. Formalno neregulirani odnosi između vijeća nacionalnih manjina i lokalne/regionalne samouprave mogu utjecati na razinu ostvarivanja uloge vijeća nacionalnih manjina, koja u mnogim primjerima ne ostvaruju svoju ulogu.

Uz analizu statuta treba napomenuti da činjenica jesu li i u kojoj su mjeri statuti usklađeni s UZNPM, ne korespondira sa stvarnom realizacijom prava u praksi, jer se neke od postojećih odredaba statuta ne provode ili se pak u praksi izvršavaju obveze koje nisu unesene u statute.

Rezultati analize pokazali su da je razina usklađenosti općinskih i gradskih statuta veoma različita – od manjeg broja primjera koji su uvažavali većinu odredbe UZPNM do onih koji su ih u većoj ili manjoj mjeri respektirali ili ignorirali, što ilustriraju slijedeći primjeri:¹²

Statut Grad Daruvara (18,91% Čeha i 14,07% Srba)

a) sadrži odredbe

¹² Detaljni prikaz u svakoj analiziranoj općini ili gradu sadrži priloženi anex

- o razmijernoj zastupljenosti u predstavničkim tijelima (članak 20.stavci 2. i 3. UZPNM-a);
- o usklađivanju broja nacionalnih manjina (članak 20.stavak 7. UZPNM-a);
- o slobodi uporabe znamenja i simbola (članak 14. UZPNM-a);
- o financiranju tjedno najmanje 1 sata programa na Radio Daruvaru za potrebe nacionalnih manjina (vezano uz prava iz članka 17 UZPNM-a);
- o sufinanciranju Češkog dječjeg vrtića, izdavanje čeških tiskovina i sufinanciranje rada dvije udruge Čeha (Članak 15 UZPNM-a);

(b) ne sadrži odredbe

- o pravu na razmijernu zastupljenost upravnim i izvršnim tijelima (Članka 22. UZPNM-a);
- posebno poglavlje u Statutu iz 2001.god. o zaštiti nacionalnih manjina i kulturnih osobitosti čije odredbe su temeljene na ranijem Ustavnom zakonu, u statutarnim odlukama iz 2003 i 2005 nisu usklađene s odredbama UZPNM-a koje se odnose na vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama samouprave (članci 24,28,31 i 32 UZPNM-a) osim neprecizne odredbe o financiranju vijeća nacionalnih manjina (članak 28 UZPNM-a)

Statut Grada Pakraca (17.% Srba i 6,31% Talijana) sadrži:

- pravo na zastupljenost nacionalnih manjina u Gradskom vijeću (članak 20. stavak 2. i 3. UZPNM-a)
- pravo na zastupljenost nacionalnih manjina u upravnim i izvršnim tijelima sukladno odredbama članka 56. a Zakona» (čak nije navedeno o kojem de zakonu radi (riječ je o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i regionalnoj samoupravi iz 1995. god. odnosno o članku 22. stavu 1. i 3. UZPNM-a)

Statut Grada Lipika (13,08% Srba) sadrži samo:

- odredbu o učešću predstavnika srpske nacionalne manjine u Gradskom vijeću (članak 20. st.3. UZPNM-a)

Statut Grada Gline (28% Srba) sadrži samo:

- odredbu o proporcionalnoj zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u gradskom vijeću (članak 21 UZPNM-a), čiji je broj u 2006. god u odnosu na 2003. god. povećan na temelju usklađivanja broja pripadnika nacionalnih manjina iz popisa stanovništva sukladno odredbi članka 20.stavka 7 UZPNM-a,
- odredbu o razmijernoj zastupljenosti u izvršnim i upravnim tijelima.

Statut Grada Knina (20,8% Srba) sadrži samo:

- odredbu o pravu na razmijernu zastupljenost nacionalnih manjina u gradskom vijeću (članak 20, stavak 1. 2. i 3. UZPNM-a);

Statut Općine Gračac (38,82% Srba)

- na snazi je statut iz 2001. god koji uopće ne sadrži odredbe koje bi se odnosile na prava nacionalnih manjina, pa usklađivanje istog tek treba izvršiti.

Statut općine Biskupija (77,29% Srba) sadrži sljedeće odredbe:

- o pravu na razmijernu zastupljenost pripadnika hrvatskog naroda.
- Uz ovu odredbu statuta treba napomenuti da se UZPNM-a ne odnosi na pripadnike hrvatskog naroda na područjima gdje predstavljaju brojčanu manjinu, ali u smislu članka 8. odredbe Ustavnog zakona moraju se tumačiti i primjenjivati sa svrhom poštivanja pripadnika nacionalnih manjina i **hrvatskog naroda**, o čemu se vodilo računa pri donošenju izmjena i dopuna statuta ali samo kad je riječ o zastupljenosti u predstavničkom tijelu. S tim u vezi treba aktualizirati pitanje uređivanja prava pripadnika hrvatskog naroda na područjima gdje predstavljaju brojčanu manjinu.
- o pravu upotrebe jezika i pisma (članak 12. UZPNM-a)
- o pravu slobode isticanja zastava, simbola i drugih obilježja, izvođene himne (članak 14. UZPNM-a);
- o pravu na odgoj i obrazovanje (članak članak 11 UZPNM-a)
- o pravo na udruživanje (članak 15. UZPNM-a).

Statut općine Vojnić (48 % Srba) primjer dobrog usaglašavanja :

- Na području Općine Vojnić, prema popisu stanovništva iz 2001.god. prebiva **48%** stanovnika srpske nacionalnosti, a prema službenim podacima pribavljenim od Gradskog poglavarstva trenutno prebiva **35%** stanovnika srpske nacionalnosti.
- U Statut općine Vojnić uključene su posebne odredbe kojim se regulira ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine. U Statut (čl.9-čl.13) su **unijete slijedeće odredbe :**
- ravnopravna službena uporaba jezika i pisma srpske nacionalne manjine na cijelom području Općine,
- općinski rad Općinskog vijeća odvija se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, srpskom jeziku i ciriličnim pismom
- Općina osigurava pravo građanima da im se dvojezično izdaju javne isprave, te tiskaju obrasci koji se koriste u službene svrhe,
- pripadnici srpske nacionalne manjine imaju pravo na slobodno isticanje svoje nacionalne zastave i simbola,
- Općina u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima pomaže informativnu i izdavačku djelatnost pripadnika srpske nacionalne manjine, te pruža finansijsku pomoć radu kulturno-umjetničkih društava.

U praksi implementirano je slijedeće:

- dvojezični natpisi na tijelima Općine, istaknuti na pročelju ulaska u zgradu;
- zastava srpske nacionalne manjine zajedno sa hrvatskom zastavom obješena pri ulasku u Općinu, kao i u unutar iste;
- u PP Vojnić dostupni formulari za vađenje osobnih dokumenata na ciriličnom pismu (niti jedna stranka nije potraživala iste - do sada)
- Općina sufinancira izdavanje lokalnog glasila " Kordun" sa 10.000,00 kn, kao i kulturno-umjetničko društvo "Prosvjeta", te VSNM .
- Izmjenama i dopunama Statuta Općine Vojnić izvršeno je usklađivanje sa odredbama čl. 22 st. 2 Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na razmjeru

zastupljenost u javnim službama, ali koje se nedovoljno implementiraju.

- U jedinstvenom organu uprave zaposleno je 3 pripadnika srpske nacionalne zajednice od ukupnog broja zaposlenika - 15.

Ima primjera gdje su statuti u velikoj mjeri uskladieni s UZPNM, ali su izostale odredbe o pravu na zapošljavanje u izvršnim i upravnim tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave iz članka 22. (na primjer statuti gradova Petrinje i Siska). Samo u 9 općinskim statutima unesena je odredba o pravu na proporcionalno zapošljavanje u izvršnim i upravnim tijelima, a samo jedan statut sadrži obvezu donošenja planova zapošljavanja. Nadalje u manjem broju statuta sadržane su odredbe koje se odnose na rad Vijeća nacionalnih manjina.

V. Zaključak

Temeljem analize statuta može se zaključiti sljedeće:

1. Usklađivanje statuta odvijalo se s velikim kašnjenjem;
2. Usklađivanju se pristupilo na različite načine u pogledu odabira prava zajamčenih UZPNM koje treba unijeti u statut;
3. Izostala je kontrola nadležnog državnog tijela u izvršavanju obveze usklađivanja statuta (Središnji državni ured za upravu);
4. Razina usklađenosti statuta UZPNM veoma je različita.
5. Usklađivanje statua često se svodilo na prepisivanje odredbe Ustavnog zakona bez mjera za realizaciju određenog prava (npr. zapošljavanje);
6. Gotovo ni u jednom statutu nema odredaba od važnosti za rad vijeća nacionalnih manjina;
7. U mnogim jedinicama samouprave rađene su izmjene i dopune statuta ili su umjesto toga donošene statutarne odluke. Radi preglednosti i lakše primjene statuta donošenje pročišćenih tekstova bilo bi od velike pomoći kako onih koji su nadležni za njihovu primjenu tako i onih na koje se određena prava odnose, u kojima bi posebno poglavje sadržavalo prava nacionalnih manjina. Uvidom u statute vidljivo je da se pročišćeni tekstovi ne donose ni onda kad su nadležni organi na to izričito bili obvezni, kao što je to slučaj u primjeru grada Daruvara, čiji je Statut tri puta mijenjan i dopunjavan u razdoblju od 2003. do 2005., a da obveza izrade pročišćenog teksta nije izvršena;
8. Određena prava UZPNM-a koja su regulirana statutima u praksi se ne provode, kao što ima i slučajeva da statuti nisu usklađeni s ustavnim zakonom, ali se prava iz tog zakona primjenjuju;
9. Središnji Ured za državnu upravu trebao bi razmotriti ovakvo stanje i angažirati se na utvrđivanju odredaba koje bi trebali sadržavati statuti u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, kao i u nadzoru

nad provođenjem Ustavnog zakona. To ni na koji način ne bi utjecalo na zajamčenu neovisnost jedinica lokalne i regionalne samouprave, kakvu je bojazan izrazio državni tajnik i predstojnik Središnjeg državnog ureda na upravu na jednom od sastanaka na kojem su se razmatrala neka pitanja provedbe UZPNM-a.

**Srpski demokratski forum
Maj, 2007.**

**Da bi bili u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina,
statuti jedinica lokalne samouprave trebali bi obavezno sadržavati slijedeće
odredbe**

1. PRAVO NA ZASTUPLJENOST U PREDSTAVNIČKIM I IZVRŠNIM TIJELIMA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

U jedinici lokalne samouprave i jedinici područne (regionalne) samouprave (u dalnjem tekstu: jedinica samouprave) u kojoj se prema odredbama ovog Ustavnog zakona treba osigurati razmjerna zastupljenost članova njenog predstavničkog tijela iz reda pripadnika nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost predstavnika nacionalne manjine u njenom izvršnom tijelu.(Čl.22.st.1.)

2. PRAVO NA SRAZMJERNU ZASTUPLJENOST U TIJELIMA UPRAVE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima uprave jedinica samouprave sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava i sukladno stečenim pravima.(Čl.22. st.2.)

3. PRAVO NA SLUŽBENU UPOTREBU JEZIKA ZASTAVE I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA, TE OBILJEŽAVANJE PRAZNIKA NACIONALNIH MANJINA

Slobodna je uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina i obilježavanje praznika nacionalnih manjina.(Čl.14.st.1)

Jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave dužne su statutom propisati službenu uporabu i način korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina.(Čl.14.st.3)

4. PRAVO NA SLOBODNU(RAVNOPRAVNU) UPOTREBU JEZIKA I PISMA

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo slobodno služiti se svojim jezikom i pismom, privatno i javno, uključujući pravo na jeziku i pismu kojim se služe isticati oznake, napise i druge informacije u skladu sa zakonom.(ČL.10)

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje se na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice.(ČL.12.st.1)

5. PRAVO NA FINANCIRANJE INSTICIJA NACIONALNIH MANJINA

Pripadnici nacionalnih manjina radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnovati udruge, zaklade i fundacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, izdavačke (nakladničke), muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti.(ČL.15.st.1.)

Republika Hrvatska, jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave sukladno svojim mogućnostima, financiraju djelovanje institucija iz stavka 1. ovoga članka.(ČL.15.st.1)

Jedinice samouprave osiguravaju sredstva za rad vijeća nacionalnih manjina, uključujući sredstva za obavljanje administrativnih poslova za njihove potrebe, a mogu osigurati i sredstva za provođenje određenih aktivnosti utvrđenih programom rada vijeća nacionalne manjine.(ČL.28.st1.)

6. PRAVA OSNOVANIH VNM

Vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave imaju pravo(ČL.31.st.1):

- predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za una-prje-đivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose;
- isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave;
- biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine;
- davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.

Poglavarstvo jedinice samouprave dužno je u pripremi prijedloga općih akata od vijeća nacionalnih manjina osnovanih za njeno područje zatražiti mišljenje i prijedloge o odredbama kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina.(ČL.32.st.1)

7. PRAVO NA OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE DAVANJE NAZIVA NASELJAIMA, ULICAMA I TRGOVIMA PO IMENIMA OSOBA I DOGAĐAJA OD ZNAČAJA ZA POVJEST I KULTURU NACIONALNE MANJINE.(ČL.13.)

-statutima jedinica lokalne samouprave propisuju se mjere koje omogućuju na područjima tradicionalno ili u znatnijem broju naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

8.PRAVO NA PRISTUP MEDIJIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE(ČL.17.)

(1) Postaje radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini imaju zadaću romicati razumijevanje za pripadnike nacionalnih manjina, proizvoditi i/ili emitirati emisije namijenjene informiranju pripadnika nacionalnih manjina na jezicima nacionalnih manjina, stvaranje i emitiranje programa kojima se potiče i unaprjeđuje održavanje, razvoj i iskazivanje kulturne, vjerske i druge samobitnosti nacionalnih manjina, očuvanje i zaštita njihovih kulturnih dobara i tradicije, te stvaranje i emitiranje programa kojima se pripadnici nacionalne manjine na tom prostoru upoznaju s radom i zadaćama njihova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina. Pravne osobe koje obavljaju djelatnost javnog priopćavanja (tisk, radio i televizija) omogućiti će udrugama pripadnika nacionalnih manjina i institucijama nacionalnih manjina sudjelovanje u stvaranju programa namijenjenog nacionalnim manjinama.

(2) U državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za sufinanciranje programa radio i televizijskih postaja u njihovom vlasništvu namijenjenih nacionalnim manjinama, sukladno mogućnostima i prema kriterijima koje utvrdi Vlada

Republike Hrvatske na prijedlog Savjeta za nacionalne manjine, odnosno nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na prijedlog vijeća nacionalnih manjina.

(3) U cilju ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na informiranje putem tiska te radija i televizije na pismu i jeziku nacionalne manjine pripadnici nacionalnih manjina, njihova vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina, njihove udruge mogu obavljati djelatnost javnog priopćavanja (izdavati novine, proizvoditi i emitirati radijski i televizijski program i obavljati djelatnost novinskih agencija) u skladu sa zakonom.

Usklađenost Statuta jedinica lokalne samouprave sa UZNM

No	Općina/Grad	Statuti Općina/Gradova trebali bi prema UZPNM regulirati sljedeća prava NM	Prava NM regulirana Statutom Općine/Grada	Prava NM koja se implementiraju u Općini/Gradu	Prava NM koja bi Općina/Grad trebao/la unijeti u Statut da bi bio u skladu s UZPNM
1	BRESTOVAC	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
2	OKUČANI	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s

	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>predstavničkim tijelima</p> <p>-Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave</p> <p>- Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM</p> <p>-Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma</p> <p>-Prava osnovanih VNM</p>	<p>predstavničkim tijelima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma 	<p>mogućnostima jed. lok</p> <p>-Prava osnovanih VNM</p> <p>-Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave</p> <p>-Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>
3	SIRAČ	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma <p>-Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave</p> <p>-Prava osnovanih VNM</p> <p>-Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave</p>

		<p>-Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>			<p>-Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>
4	ĐULOVAC	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Prava osnovanih VNM</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Prava osnovanih VNM</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>
5	PAKRAC	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na slobodnu upotrebu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 		<p>jezika i pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
6	<p>DVOR</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima lok. samouprave -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave <p>- Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM</p> <p>-Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave</p> <p>-Prava osnovanih vijeća NM</p> <p>-Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave</p> <p>-Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i dogadaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>

		naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM			
7	HRVATSKA KOSTAJNICA	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>-Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
8	PETRINJA	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>- Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM</p> <p>-Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave

		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
9	GLINA	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>-Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima
10	GVOZD	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<p>-Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i

	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM - Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima - Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave 	predstavničkim tijelima	<ul style="list-style-type: none"> mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	
11	VOJNIĆ	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM - Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima - Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave - Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM

		naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM			
12	PLAŠKI	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
13	KRNJAK	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma - Pravo na službenu upotrebu zastave i 	<ul style="list-style-type: none"> Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave

	<p>i simbola NM</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>simbola NM</p> <p>-Prava osnovanih VNM</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
14	<p>KNIN</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Prava osnovanih VNM -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i

				kulturu NM
15	GRAČAC	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за povijest i kulturu NM 		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Prava osnovanih VNM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за povijest i kulturu NM
16	BISKUPIJA	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave

		<p>institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave</p> <ul style="list-style-type: none"> -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
17	KISTANJE	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima
18	ERVENIK	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima 		

	<p>uprave jed.lok.samouprave</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 		
19	<p>PLITVIČKA JEZERA</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>-Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih

		<p>-Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>		<p>naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>
20	DONJI LAPAC	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>- Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>
21	UDBINA	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost</p>	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>- Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma</p>

		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM 	u tijelima uprave jed.lok.samouprave		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM
22	VRHOVINE	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave 	-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed. lok samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te davanje naziva naseljima, ulicama i

		<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за povijest i kulturu NM 		<p>trgovima po imenima osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu NM</p>
23	LIPIK	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за povijest i kulturu NM 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima
24	DARUVAR	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu 	<p>-Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima</p> <p>-Prava osnovanih VNM</p> <p>- Pravo na službenu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Prava osnovanih VNM - Pravo na službenu

	<p>upotrebu jezika i pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за историју и културу NM 	upotrebu zastave i simbola NM	upotrebu zastave i simbola NM	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за историју и културу NM
25	TOPUSKO	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave -Pravo na slobodnu/ravnopravnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima jed.lok.samouprave -Prava osnovanih VNM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Prava osnovanih VNM 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravo na zastupljenost u izvršnim i predstavničkim tijelima -Prava osnovanih VNM <ul style="list-style-type: none"> -Pravo na financiranje manjinskih institucija u skladu s mogućnostima -Pravo na slobodnu upotrebu jezika i pisma -Pravo na zastupljenost u tijelima uprave jed.lok.samouprave - Pravo na službenu upotrebu zastave i simbola NM -Pravo na pristup medijima u vlasništvu lokalne samouprave -Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање

-Pravo na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te давање назива насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за povijest i kulturu NM

naziva насељима, улицама и трговима по именима особа и догађаја од значаја за povijest i kulturu NM